

Afdeling Groningen

maart 2025

EEN LEVENDE HOND

Wij gaan eerst Prediker 9:1-6 lezen.

Een levende hond is namelijk beter dan een dode leeuw.

Een levende hond is beter dan een dode leeuw. De hond is in de Bijbel een onrein dier. Het woord “hond” werd ook wel als scheldwoord gebruikt.

Een heel contrast met onze maatschappij waar honden soms beter verzorgd worden dan kinderen.

In de Bijbel wordt over de leeuw daarentegen heel positief gesproken. Het is het beeld van kracht, macht en heerschappij in de Bijbel.

Toch geeft Prediker aan dat je meer hebt aan een levende hond dan een dode leeuw.

Je kunt heel wat zijn tijdens het aardse leven, maar als je sterft, is dat allemaal voorbij. Wat is het belangrijk om niet alleen voor dit aardse bestaan te leven, maar ook nú met de eeuwigheid bezig te zijn.

Ons aardse leven gaat voorbij, maar als wij leven met God dan is er eeuwige toekomst. We mogen daarbij ook zien op de Leeuw van Juda, Jezus Christus. Hij verwisselde de hoogste plaats in de hemel voor de laagste plaats op aarde. Waarom?

Om ons eeuwig leven te geven.

We kunnen zingen: Op Toonhoogte 121 ; 1 en 2

1 Lam Gods, dat zo onschuldig,
zo moedig en geduldig,
aan 't schand'lijk kruishout lijdt,
verdienen niet mijn zonden
die striemen en die wonden?
Ja 'k weet, dat Gij onschuldig zijt!

2 Niet Gij, nee ik moest sterven
en 's Vaders liefde derven
in eindeloze pijn!
Toen sloeg G' op mij Uw ogen
in godd'lijk mededogen,
en wilde mijn Verlosser zijn.

Programma 1e helft 2025 ANBO-PCOB

Woensdag 12 maart 2025

Algemene ledenraadsvergadering

In de Mennozaal van de Doopsgezinde Gemeente aan de Oude Boteringestraat 33 te Groningen

Aanvang: **14:30** uur

Entree € 2,00 (2x koffie en/of thee)

Voor info: Sylvia Oosterhuis 06 373 078 36

Woensdag 9 april 2025

Sprekers: Janolda Hogendorf en Hendrik Snel.

Thema: luisteren naar en uitleg over de Mattheüs Passion

Verder info op pagina 16

Deze lezing vindt plaats in de :Mennozaal van de Doopsgezinde Gemeente aan de Boteringestraat 33 te Groningen

Aanvang: **14:30** uur

Entree € 2,00 (2x koffie en/of thee)

Voor info Sylvia Oosterhuis 06 373 078 36

Verjaardagen april 2025

Naam	Datum
Mw. G.W. van Hof-Stam	4 april
Dhr. J.J. Tilstra	4 april
Mw. S. Witterholt-Wierstra	6 april
Dhr. H.A. van Houte	8 april
Mw. H. Koning - Leemhuis	15 april
Dhr. D. Leemhuis	15 april
Mw. A.J.J. de Vries	15 april
Mw. J. Huisinga	17 april
Mw. J.A. Toornstra - Bakker	22 april
Mw. B.C. Vogd-Hein	24 april
Mw. M.J.J. Bierling - Volten	25 april
Mw. J. Duursma	25 april
Dhr. J.K. Meesters	25 april
Dhr. J.F. Jellema	26 april
Mw. I. Medema - Zijlstra	26 april
Dhr. E.E. Medema	27 april

Gefeliciteerd

Beknopt verslag van de ledenbijeenkomst van de PCOB afdeling Groningen op woensdag, 12 februari 2025 in de Mennozaal van de Doopsgezinde kerk aan de Oude Boteringestraat 33.

OPENING

Henk Steegstra, de penningmeester, heet ons allen van harte welkom. De opkomst is vanwege de gladheid minimaal. Wij zijn slechts met acht personen aanwezig. Henk vertelt ons dat Sylvia door gezinsomstandigheden helaas niet aanwezig kan zijn.

Bert verzorgt de meditatie.

“Uw woord is een lamp voor mijn voet.”

U kent deze tekst vast wel.

Maar hoe werkt dat dan?

We lezen Psalm 119:101-105

*101 Mijn voeten mijden elk pad dat slecht is,
zo kan ik mij houden aan uw woord.*

*102 Van uw voorschriften wijk ik niet af,
U bent het die mij onderricht.*

*103 Hoe zoet zijn uw woorden voor mijn gehemelte,
zoeter dan honing in mijn mond.*

*104 Uw regels geven mij inzicht,
daardoor haat ik elk bedrieglijk pad.*

*105 Uw woord is een lamp voor mijn voet,
een licht voor mijn pad.*

Zo'n tweehonderd jaar geleden werd de gloeilamp uitgevonden.

Tegenwoordig is de gloeilamp ouderwets en nu hebben wij vooral led-verlichting.

Maar voordat dit allemaal bestond, gebruikten mensen kaarsen en olielampen om het licht te maken.

Ook in de Bijbel komen we tegen dat er olielampjes werden gebruikt.

Aan zo'n olielampje moeten wij denken bij de woorden “Uw woord is een lamp,”

Dat is geen enorme tl-buis maar een klein lampje.

Net genoeg om de volgende stap in het donker te zetten.

Wij zien niet onze hele levensweg al helder voor ons.

Dat is ook niet nodig.

De volgende stap is genoeg.

Gods Woord laat ons stap voor stap de weg zien.

Gods Woord laat niet altijd precies zien welke keuzes wij onderweg

*moeten maken, maar wel hoe wij dicht bij God moeten blijven.
Als wij de weg met God gaan, zijn wij veilig.
Hoe ons levenspad ook loopt.*

Hierna zingen wij Psalm 119 : 53.

Daarna wordt de opening afgesloten met gebed.

WAT WEVEN TEWEEG BRENGT.

Henk verwelkomt de speakster voor vanmiddag, Mirja Wark. De titel in de Nieuwsbrief is een beetje misleidend. Het zal vanmiddag hoofdzakelijk gaan over wat weven tweegg brengt. Marja stel zichzelf even voor. Ze is geboren in Heerlen en haar spraak verradt dat ze in Limburg is geboren en getogen. Later is ze van Gymnasium geswitcht naar de Havo, vanwege een gebrek aan taalgevoel en heeft de opleiding van fysiotherapeute gevolgd.

Haar man werkt bij een internationaal concern en Marja is gaan weven, als hobby. Zij hebben o.a. in Amerika, Australië, Iran, Jordanië, Tunesië en Venezuela gewerkt en gewoond.

Marja is niet in de compound blijven hangen, maar is er op uit gegaan. Zij heeft contact gezocht met mensen in deze landen die zich bezig hielden met weven. Elk land heeft zijn eigen weefcultuur, met grote regionale verschillen van patronen en technieken.

Het wordt een boeiend verhaal over weven, maar ook over cultuur, religie en politiek. En zo gaan we samen op reis door die verschillende landen waar zij, met haar man, heeft gewoond en gewerkt.

Zeer interessant.

TENSLOTTE

Henk Steegstra bedankt Marja Wark en overhandigd haar een cadeau-bon.

Bert sluit af en samen zingen we Gezang 442 : 1 en 4, waarna wij samen het Onze Vader bidden.

Wij wensen elkaar “welthuis”.

DE VOLGENDE BIJEENKOMST

De volgende keer dat wij samenkomen -en hopelijk onder betere weersomstandigheden en een grotere opkomst- is op woensdag, 12 maart 2025, in de Mennozaal van de Doopsgezinde Gemeente.

Graag tot ziens!

Bert M. Tobi

Groenland staat al meer dan eeuw op het verlanglijstje van de VS

Daan Couwenbergh

Donald Trump heeft zijn oog (nogmaals) op Groenland laten vallen. Volgens Trump is het noodzakelijk voor de veiligheid van de VS en de hele wereld dat Groenland Amerikaans grondgebied wordt. Maar zowel de Groenlanders als de Deense regering, die formeel de scepter zwaait over Groenland, zien dat anders. Het is niet voor het eerst dat de VS Groenland in wil lijven. Wat hebben de VS met Groenland en hoe verliepen de vorige keren dat de VS Groenland in wilde lijven?

Op dit moment is Groenland een autonoom land binnen het Koninkrijk Denemarken. Dat betekent dat de Groenlanders een eigen regering hebben, maar wel onder de soevereiniteit van het Deense koningshuis vallen. Die relatie gaat terug tot het Koninkrijk Denemarken en Noorwegen (ook bekend als Denemarken-Noorwegen), dat van 1536 tot 1814 bestond. Ongeveer een eeuw eerder waren de al bestaande Noorse kolonies op Groenland langzaam vervallen en verdwenen. Vergeten waren die koloniën echter niet. Vanaf de zeventiende eeuw begonnen de Denen en Noren zich weer op Groenland te richten, waarbij de (nu Deense) koningen het land claimden. Die claim werd in 1721 geformaliseerd.

De Napoleontische oorlogen betekenden een grote breuk. Het koninkrijk Denemarken en Noorwegen probeerde neutraal te blijven, maar werd desondanks meegezogen in de oorlogen en kwam in het kamp van Napoleon terecht. Nadat Napoleon in 1813 de Slag bij Leipzig verloor, werd Denemarken als deel van het verliezende kamp gedwongen de Vrede van Kiel te tekenen. Daarbij moest Denemarken Noorwegen afstaan, maar behield het de koloniën in Groenland. Sindsdien is Groenland nog altijd onderdeel van het Deense koninkrijk. Wel hebben de Groenlanders steeds meer autonomie weten te verkrijgen, vooral in de tweede helft van de vorige eeuw.

1867-1868, Groenland bijna verkocht

Dat Groenland toebehoorde aan de Deense koningen, weerhield andere mogendheden niet om hun oog op het eiland te laten vallen. De VS was er een van. In 1867 kocht de VS Alaska van Rusland en in diezelfde periode probeerde de VS ook Groenland in te lijven. Het idee

hierachter had meerdere aspecten. De Monroe-doctrine, die bepaalde dat de VS zich actief verzette tegen Europees kolonialisme op het westelijk halfrond, was er een van.

Belangrijker was echter de golf van expansionisme die in de negentiende eeuw door de VS trok. Onder sommige politici leefde het idee dat na Alaska ook andere gebieden ingelijfd of aangekocht konden worden. Daarbij ging het vooral om Groenland en IJsland. Als de VS naast Alaska ook Groenland inlijfde, had de VS twee belangrijke strategische posities op het noordelijk halfrond in handen, vooral ten opzichte van Canada, dat nog altijd Brits grondgebied was. De expansionisten, waaronder de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken William Seward, verwachtten dat de aankoop van Groenland ertoe zou leiden dat Canada zich binnen afzienbare tijd ook bij de VS zou voegen.

Daarnaast speelden ook economische beweegredenen een rol: de wateren rondom Groenland waren rijke visgebieden, terwijl het land zelf (nog altijd) rijk is aan waardevolle grondstoffen. Terwijl de inkt van de Alaska Purchase nog nauwelijks droog was, richtten de Amerikanen zich op Groenland. Seward begon in 1868 openlijke onderhandelingen met het Deense koningshuis, dat naar verluidt niet onwelwillend stond tegenover een lucratieve deal. Seward zou zo'n vijf-en een half miljoen dollar hebben geboden voor de overname van Groenland en IJsland. De onderhandelingen zouden lang voorspoedig zijn verlopen, totdat Seward in eigen land voor obstakels kwam te staan. Seward maakte deel uit van de regering onder president Andrew Johnson, die vrijwel voortdurend in conflict was met het Congres. Die was vrijwel voortdurend in conflict met het Congres, waardoor ook Swards voorstel strandde. In het Congres werden Groenland en IJsland namelijk afgeschilderd als een 'ijskist' die een prijzige investering niet waard was. Zo verdwenen Swards plannen in de prullenbak.

Verenigde Staten kopen Deense kolonie in de Caraïben

Net als in 1868 stonden de Denen ook later niet onwelwillend tegenover de verkoop van een aantal van hun overzeese gebieden aan de VS. Aan het begin van de twintigste eeuw werden nieuwe onderhandelingen gestart tussen de VS en Denemarken over de verkoop van Deens West-Indië in het Caraïbisch Gebied, IJsland en Groenland. In 1902 werd een voorstel om Deens West-Indië te verkopen echter nog

afgewezen door het Deense parlement.

De onderhandelingen werden echter niet helemaal gestaakt en raakten na de uitbraak van de Eerste Wereldoorlog zelfs in een stroomversnelling. In de VS werd gevreesd dat Duitsland Denemarken zou binnenvallen en vervolgens de Deense koloniën zou bezetten om vanuit daar Amerikaanse doelen aan te vallen. Terwijl de oorlog woedde en de VS erbij betrokken raakte, gingen de onderhandelingen in het diepste geheim door.

De nadruk verschoof echter naar het Caraïbisch gebied. President Woodrow Wilson zag namelijk meer potentie in Deens West-Indië, dat uit een aantal Caribische eilanden bestond. De eilanden lagen op de vaarroute naar het Panamakanaal en hadden ook meer economische waarde volgens de president, die Groenland naar verluidt maar een ijswoestijn zonder economische waarde vond. In 1917 werden de Deens-West-Indische Eilanden daadwerkelijk verkocht en werden onder de naam van de Amerikaanse Maagdeneilanden ingelijfd door de VS. Met de voorwaarden van de verkoop erkende de Amerikaanse regering van Woodrow Wilson ook de Deense soevereiniteit over heel Groenland.

De onderhandelingen tussen Denemarken en de VS lieten in Londen alle alarmbellen afgaan. In de ogen van de Britten was de overname van Groenland door de VS nog altijd mogelijk en bovendien erg onwenselijk. Om dat te voorkomen, begonnen de Britten zelf onderhandelingen met de Denen. De Britten wisten in 1917 te bedingen dat ze bij een volgende verkoopmogelijkheid van Groenland als eerste mogelijkheid mochten bepalen of zij het eiland wilden kopen.

Amerikaanse bases op Groenland tijdens de Tweede Wereldoorlog

De Tweede Wereldoorlog schudde de discussie rond Groenland nogmaals op. De Duitse bezetting van Denemarken wakkerde de Amerikaanse angst voor een nabije Duitse verovering van Groenland weer aan, maar ook onder de Groenlanders waren er angsten. De Groenlanders zagen hun eiland als een onbezet deel van een bezet land en probeerden, in weerwil van instructies uit Kopenhagen, een neutrale positie te behouden. Er werd niet alleen voor een Duitse bezetting gevreesd, maar ook voor een Britse invasie vanuit Canada. Zo'n aansluiting bij het Britse kamp zou in de ogen van de Groenlanders net zo goed betekenen dat Groenland meegesleept zou worden in de oorlog.

En dus dienden de Groenlanders via de Deense ambassadeur een verzoek om militaire bescherming in bij de enige overgebleven neutrale macht in de buurt: de VS. Die reageerde positief en het duurde niet lang of de Amerikaanse kustwacht landde in Groenland om te helpen de neutraliteit te beschermen. De oorlog was daarmee echter niet ver weg. Groenland werd een tussenstop voor de Amerikaanse hulpkonvoien richting Groot-Brittannië en Rusland.

Uiteindelijk betekende de Amerikaanse aanwezigheid dat Groenland zo toch bij de oorlog betrokken raakte. In 1941 sloten de Deense ambassadeur en de Amerikanen een verdrag dat de bouw van Amerikaanse militaire bases op Groenland toestond. De geallieerde militaire aanwezigheid werd enorm uitgebreid. Duizenden troepen werden op Groenland gestationeerd om vanuit daar geallieerde schepen te beschermen en weerberichten door te geven. Dat leidde tot gevechten in de wateren rondom Groenland, en enkele keren op het eiland zelf, toen Duitse teams op Groenland landden om er weerstations op te zetten.

Amerikaanse bases tijdens de Koude Oorlog

Het verdrag uit 1941 leverde na de Tweede Wereldoorlog felle discussies op tussen Denemarken en de VS. Volgens de Denen gold het verdrag omtrent de Amerikaanse bescherming van Groenland tot het weer vrede zou zijn. Maar de Amerikanen beriepen zich op een artikel in het verdrag, dat Amerikaanse aanwezigheid toestond zolang de VS die aanwezigheid nodig achtte. En met de uitbraak van de Koude Oorlog was die aanwezigheid nog steeds noodzakelijk, aldus de VS. De Deense diplomatie was niet sterk genoeg om de VS op andere gedachten te brengen. Integendeel: in 1947 deed de VS een aanbod om opnieuw te onderhandelen over de koop van het eiland, maar het Deense parlement hield voet bij stuk.

Pas in 1951 staakten de Denen, die zich inmiddels bij de NAVO hadden aangesloten, hun verzet tegen de Amerikaanse aanwezigheid op Groenland en werd het verdrag uit 1941 zelfs herbevestigd. De Amerikanen grepen hun kans en bouwden in 1952 de enorme luchtmachtbasis Thule Airbase. Daarmee leek de zaak beslecht, en formeel was dat ook zo. Toch waren Amerikaanse topmilitairen er niet gerust op en in 1955 dienden zij een verzoek in bij toenmalig president Eisenhower om nogmaals te proberen Groenland over te kopen van de Denen. Daar kwam echter niets van terecht. Desondanks breidden de Amerikanen

hun militaire bases op het eiland flink uit en werden er in het geheim zelfs zware nucleaire wapens verstopt.

Amerikaanse ambities in de eenentwintigste eeuw

Het verdrag dat in 1941 met de Amerikanen werd gesloten en in 1951 werd herbevestigd, is sindsdien nog meerdere malen hernieuwd. Dankzij het NAVO-bondgenootschap hebben Denemarken en de VS op militair vlak gedeelde belangen bij de Amerikaanse aanwezigheid in Denemarken. Maar de Amerikaanse ambitie om Groenland daadwerkelijk over te nemen en aan het Amerikaanse grondgebied toe te voegen, is niet helemaal verdwenen.

Dat bleek naar aanloop van de twee presidentstermijn van Donald Trump, die in niet mis te verstane bewoordingen liet weten dat hij Groenland wil overkopen. Naar eigen zeggen is dat goed voor de vrijheid en veiligheid in de wereld, maar waarschijnlijk heeft Trumps ambitie meer te maken met de grondstoffen van Groenland en zijn wens om een duidelijk stempel op de geschiedenis van de VS te drukken.

Het is echter maar de vraag of een dergelijke ‘aankoop’ mogelijk is. Het akkoord met Groot-Brittannië uit 1917 is volgens sommige juristen nog altijd geldig. Hierdoor zou het Verenigd Koninkrijk het eerste land zijn dat een bod op het eiland mag doen als Denemarken de intentie heeft Groenland te verkopen. Maar bovenal is Groenland geen kolonie meer, die zomaar van de hand gedaan kan worden. De Groenlanders hebben anno 2025, in tegenstelling tot de bewoners van Deens West-Indië in 1917, recht op zelfbeschikking en een beslissing over aansluiting bij een ander land. Inlijving door een ander land zou vooral moeten afhangen van wat de Groenlanders zelf willen. Daarnaast zou Trump ook rekening moeten houden met de wensen van de bevolking in zijn eigen land. Volgens een onderzoek uit januari 2025 van Suffolk University, zou 53% van de Amerikanen de aankoop van Groenland niet zien zitten.

Bron: <https://isgeschiedenis.nl/nieuws/groenland>

Het Genesis Dieet (136) (maart '25) (herh. 40, 41)

Dr. Gordon Tessler heeft veel onderzoek gedaan naar Gods instructies over onze voeding, en beschrijft de resultaten hiervan in zijn boek: "Het Genesis Dieet". Het is de rode draad van deze artikelenserie, beginnende bij Genesis 1:29.

Spreuken 18 vers 21 zegt: "Woorden hebben macht over leven en dood, wie zijn **tong** koestert, plukt daarvan de vruchten".

In een andere vertaling lezen wij: "**Dood en leven zijn in de macht van de tong, wie aan haar toegeeft, zal haar vrucht eten**".

Eten we voedsel dat goede vrucht voortbrengt, namelijk gezondheid en leven in ons lichaam, of gebruiken we voedsel dat ziekte en vroeg-tijdige dood brengt in ons lijf?

Zuivelproducten in de Bijbel.

De Heer gaf Adam en Eva geen melkproducten toen Hij het **Paradijs-dieet** bedacht (Genesis 1:29). Ook zei God: "Hierbij geef ik jullie alle zaaddragende planten en alle vruchtbomen op de aarde; dat zal jullie voedsel zijn!".

God sprak **nergens** over melk- of zuivelproducten in de hoofdstukken over voeding, Leviticus 11 en Deuteronomium 14, toen Hij Israël de spijswetten (voedingsvoorschriften) gaf. Toch noemde de Heer het 'Beloofde Land' een land "**vloeiende van melk en honing**".

Volgens Schriftkundigen is de term **symbolisch** om het vruchtbare en rijke land te beschrijven dat voorzien zou in alle Israëls lichamelijke behoeften, net zoals moedermelk een pasgeboren baby voedt.

Melk wordt eveneens symbolisch gebruikt in 1 Korintiërs 3:2, waar Paulus schrijft: "Ik heb U melk gegeven, geen vast voedsel; daar was U niet aan toe".

Hij doelt op de enig juiste verklaring, die gebaseerd is op een fundamenteel biologische begrip, dat **melk voor baby's is en vast voedsel voor volwassenen**. Het thema 'melk' voor de onvolwassen gelovige of 'baby in het geloof' vinden wij ook in Jesaja 28:9, Hebreëen 5:12 en elders in de Bijbel.

Hoewel onze Schepper bedacht heeft dat zoogdierenwoutjes hun jongen voeden met moedermelk, is er in de natuur geen enkel dier dat, nadat het gespeend is (stoppen met borstvoeding), nog doorgaat met melk drinken!

Deze afleveringen zijn, met schriftelijke toestemming van de uitgever, bewerkt en samengesteld door: Arend Schoenmaker

De val van de stad Groningen in 1594

Een buitenpost van het Spaanse rijk

Over de eerste fase van de Tachtigjarige oorlog – de Opstand – is veel geschreven. Dat het drama van die jaren nog steeds een snaar kan raken blijkt uit de Kroniek van Groningen die tijdgenoot Eggerik Egge Phebens kort voor 1600 schreef.

Een voorbeeld: op 22 juni 1594 wordt de Spaansgezinde en overwegend katholieke stad Groningen al een maand belegerd door het Staatse leger van prins Maurits en graaf Willem Lodewijk. Vanuit het zuiden kruipt dat leger onder dekking van kanonvuur steeds dichterbij de stadswallen. Er vallen veel slachtoffers, woningen worden vernield, zelfs de Martinieten zijn gebutst. Of de benarde stad mag hopen op steun van buitenaf is onzeker, al tuimelen de geruchten over ontzet over elkaar. De gemoederen lopen hoog op over een onderhandelingsvoorstel van de belegeraars. Die middag vindt er een demonstratie plaats bij het stadhuis.

“Na veel schoten die dagelijks met een huiveringwekkend lawaai werden afgevuurd, en na het verlies van veel mensen en in het algemeen de verwoesting van woningen, toog op 22 juni een geweldige schare statige dames naar de Raad, opdat deze tijdig het onmiddellijke kwaad tegenging en op geen enkele wijze toeliet dat zijzelf, na het dagelijks verlies aan bezittingen, hun eigen echtgenoten kwijtraakten en hun kinderen hun eigen vaders, en dat zij op den duur verarmd en na de smartelijkste begrafenis van hun mannen, gedwongen werden om tegelijk met hun kinderen de grond te bewerken.

Het is een pakkende en voorstelbare scene, die bovendien meteen appelleert aan conflicthaarden in onze tijd.

Kroniek

Deze Kroniek van Groningen is nu voor het eerst uit het Latijn vertaald en bestaat uit drie delen. Het eerste deel geeft een toelichting op de schrijver en kroniek en daarnaast op taal, stijl, handschrift, eerdere edities en vertaalkwesties. Deel twee bevat de eigenlijke vertaling. Het derde deel is de herziene editie van het Latijnse origineel, die alleen op internet is te raadplegen.

De Kroniek beschrijft de periode van 1565 tot 1595, dus ongeveer vanaf het begin van de Opstand tot het zogenaamde Reductieverdrag.

In dat (vredes)verdrag, dat een maand na deze vrouwendemonstratie gesloten wordt, komen de partijen onder andere overeen dat Stad en Ommelanden weer deel gaan uitmaken ('reductie') van de opstandige coalitie van provincies en dat ze hun onderlinge grieven begraven. Daarnaast moet de katholieke kerk al zijn rechten en bezittingen overdragen aan de gereformeerden.

Wat voegt deze Kroniek toe aan de kennis over deze periode? Inhoudelijk misschien niet zo veel, maar de kracht van zo'n eigentijds verslag is van een andere aard. Voor de schrijver is veel nog onzeker, hij komt met details die achteraf onbetekenend lijken, met geruchten die rond gaan, hij leeft mee met de slachtoffers. Je proeft de chaos en vertwijfeling. Phebens biedt het allemaal en de Kroniek is daarom spannende lectuur, ook al is de tekst vaak plechtstatig, geschreven in een taalregister waarmee deze humanist klassieke schrijvers als Terentius, Cicero en Vergilius imiteerde.

Oldambt

Eggerik Egge Phebens werd geboren in 1556 in het Oldambt, een regio in het oosten van de provincie Groningen. Hij studeert in het protestantse Emden, Heidelberg en Marburg, maar keert in 1583 terug naar Groningen. Terwijl veel niet-katholieken zijn opgepakt, gevlucht of verbannen, blijven zijn gereformeerde ouders en hij onder de radar van de machthebbers. Na de val van de stad in juli 1594 komt Phebens uit de kast. Hij wordt ouderling in de nu machtige gereformeerde kerk, schoolinspecteur en zit jarenlang in het stadsbestuur. Ook is hij betrokken bij de oprichting van de Groningse Hogeschool, later Universiteit.

Zijn Kroniek beschrijft de 'helse verschrikkingen van die lange, ont-aarde oorlog' tussen de 'koninklijken' en de 'staatsen', ofwel tussen tegen- en voorstanders van de Opstand tegen het Spaanse gezag. Phebens schrijft dat hij de waarheid wil vertellen en zijn eigen partij, de Staatsen, daarbij niet zal sparen. Beide partijen hebben boter op hun hoofd. Hij schrijft 'tegen het vergeten', maar ook om zijn kinderen en kleinkinderen te wijzen op de hand van God in de geschiedenis. De tekst blijft echter onuitgegeven en ligt heel lang 'nagenoeg ongelezen en onbegrepen te verstoffen'. Dat stof is er nu dus af.

Het verhaal is inderdaad hels. Dit zijn giftige decennia. De dood maakt overuren, niet alleen als onder Alva de Inquisitie slachtoffers maakt, maar ook als gevolg van de pest, overstromingen en eindeloze roof- en strooptochten door allerlei soorten huurlingen. Het motief voor de Opstand is gerechtvaardigd, vindt Phebens. Het gaat namelijk om religieuze en politieke vrijheid. De inspraak die landvoogdes Margaretha van Parma haar onderdanen nog wel gunt, wordt weggeblazen door Alva. Overleg maakt plaats voor de knoet, medezeggenschap voor ont-hoofding en de belastingen worden ondraaglijk (de tienden!).

Verraad

Voor Groningen is het zogenaamde ‘verraad van Rennenberg’ in maart 1580 een keerpunt. Deze gouverneur voert de machtige stadstaat na een hoopgevende periode van compromissen en religievrede terug naar Spanje. Daarmee komt de stad niet alleen tegenover de opstandige provincies te staan maar ook tegenover de eigen Ommelanden, die mee-vechten met de rebellen. In deze veertien jaren ontspint zich een intens gevecht om vesting Groningen. De blokkade van de stad leidt tot felle strijd om het bezit van Steenwijk en Coevorden aan de toegangswegen naar het noorden. Op zee heerst de Hollandse vloot.

Phebens brengt het hele strijdtoneel in noordoost Nederland tussen pakweg Lochem en Emden in beeld. Na 1588 verzwakt Spanje en vierden de Staatsen het ene na het andere succes. In 1594 geeft buitenpost Groningen zich gewonnen.

Phebens tekent de oorlog in al zijn facetten op. De Oldambter worstelt met de nu eens straffende dan weer genadige God, met de speelruimte van de Duivel en met de vraag wat kometen, zonsverduisteringen, schijnzonnen en andere natuurverschijnselen betekenen. Aan de lopende band verpulveren stormen de dijken, verdrinken mensen en dragen de akkers door het zoute water geen vrucht meer. Het is of de tien plagen van Egypte het land treffen. Hele delen van het platteland raken ontvolkt door het wrede geweld van troepen die vriend noch vijand sparen. Schans na schans wordt gebouwd, veroverd, heroverd, geslecht en hersteld. In het oorlogsgeweld laat zich amper een patroon herkennen. Pas na 1588 komt er meer tekening in de barrage aan schermutselingen, belegeringen en veldslagen. De ommekeer vindt in 1594 plaats.

In juni van dat jaar lopen de vrouwelijke demonstranten nog voor de muziek uit. Teveel Groningers geloven de geruchten over naderend ontzet. Katholieke ballingen uit Friesland weigeren op te geven,

Jezuïeten – eerder al verantwoordelijk voor boekverbrandingen – zwepen op, de schuitenschuivers en het koninklijke garnizoen dreigen met een staatsgreep. Volhouden is het parool, tot een maand later het verzet wordt gebroken als de Staatsen één van de stadspoorten ondermijnen en opblazen. Er vallen enorm veel slachtoffers. Een ‘harde noest vergt een harde wig’, schrijft Phebens in navolging van de Romeinse auteur Terentius.

Een smeekschrift van abten en priesters geeft de doorslag. Op 23 juli zwaaien de stadspoorten open, de bakens worden verzet. Groningen sluit zich aan bij de Opstand en zodoende bij het latere Nederland. De Kroniek sluit af met het verdrag dat stad en ommelanden eind januari 1595 sluiten: het is een nieuw begin en herstel van ‘hoogste voorspoed’, jubelt Phebens.

Grafrede

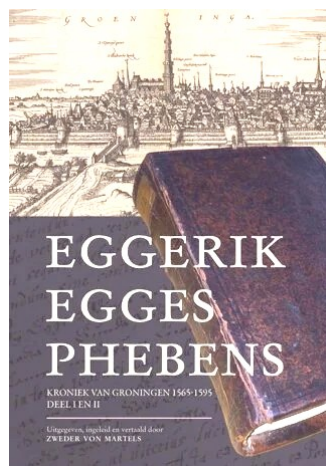
Het is kortom een pakkend verhaal. Toch een paar kanttekeningen. De inleiding is gebaseerd op een grafrede voor Phebens die in 1615 overlijdt. Die rede is nogal taai en wijdlopij. Dat had best compacter gekund.

De vertaling is goed leesbaar maar eerder precies dan vlot. Het opknippen van soms ellenlange zinnen was de leesbaarheid ten goede gekomen. Ook in ander opzicht is de vertaling traditioneel. Woorden als ‘togen’, ‘smartelijk’ en ‘schare’ – zie citaat boven – scheppen onnodige afstand.

Laatste punt is dat de voetnoten vaker gewijd zijn aan vertaalkwesties dan aan historische toelichting. Jammer voor de lezers van Historiek, al was het maar omdat we zo niet te weten komen of de dappere vrouwen die hun mannen niet wilden zien sterven op de ‘vleysbank’ (slachtbank), later opnieuw van zich lieten horen.

Boek: Kroniek van Groningen (1565-1595)
Joost Eskes: Historicus en voormalig docent communicatie aan de Hanzehogeschool Groningen, Instituut voor Communicatie en Media. Hij publiceert al enkele jaren boekrecensies op Historiek.

bron: <https://historiek.net/de-val-van-de-stad-groningen-in-1594/161239/>

Enkele hoofdlijnen bij de uitleg van de Mattheus Passie.

Zie pagina 2

Janolda en ik nemen u mee door de Mattheus Passie van Johan Sebastian Bach. We laten met piano en dwarsfluit verschillende hoogtepunten uit de M.P. horen.

Over deze compositie van Joh. Seb. Bach is veel te vertellen en uit te leggen.

Wat heeft Bach met bepaalde muzieknotaties bedoeld.?

Hoe bracht hij tekst en muziek bij elkaar?

Waarom liet Bach het "Herr, bin ich's" 11 keer zingen?

Zomaar een paar vragen.

We laten de luisteraars van de 14 koralen er 6 meezingen.

U gaat na de uitleg vast en zeker bewuster en intenser naar een uitvoering van de M. P. luisteren.

Janolda Hogendorf en Hendrik Snel

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING DE MEERWAARDE Alleen begrafenissen / geen crematies

Uw uitvaartbegeleider vanaf
het overlijden van uw dierbare!

Douwe Jan Moesker

Het verzorgingsgebied is Groningen, Drenthe
en op verzoek elders.

Belangrijk: Wij verzorgen de begrafenis
ongeacht waar u verzekerd bent!

Maak vrijblijvend een afspraak voor
o.a. het laatste wensenformulier

Nu regelen geeft rust!

www.de-meerwaarde.nl
uitvaart@de-meerwaarde.nl

Melden bij overlijden 06-54248024 | 24h

Beste computeraars V/M,

Ik hoop dat het kopiëren van de code vanuit het Internet naar de *tekstverwerker* gelukt is, anders hoor ik graag wat er nog verbeterd kan worden.

Enige vragen die ik kreeg, gingen over het intypen van de code in de balk bovenin het internet, waar u ook normaal de www-adressen typt. Het vervelende vond men dat elke keer deze code steeds weer moest worden ingetypt. Ja, dat kan ik mij voorstellen. Mijn voorstel was dan ook deze codes in een **tekstverwerker** bv. Word te plaatsen. U gaat dan deze code gebruiken, **rechtstreeks** uit uw tekstverwerker en die hoeft er dus maar éénmalig in getypt te worden!

Denk er wel om dat na het intypen van de code **altijd** op de Entertoets moet worden gedrukt, anders wordt de code niet geactiveerd!

U opent uit de **tekstverwerker** het muziekstuk, wat u wilt afspelen zoals hieronder:

Druk de Ctrl-toets en houdt deze vast, ga met het muispijltje op de code staan, (het pijltje wordt een handje) en druk even de linker toets van de muis.

Laat de Ctrl-toets los. Klik op ► voor het afspelen van de video. Zie verder Comp.Vr. Wijs 229 jan-febr. 2025

De volgende muziekstukken, met de code, ziet u hieronder:

17 Adventsliederen, bekend en minder bekend, **van Nederland Zingt**. Ruim 51 minuten.

www.youtube.com/watch?v=hPFU2Du3hVY

.....
"Can't Help Falling in Love with you" André Rieu uit Maastricht
(Ik kan het niet helpen, dat ik verliefd op jou geworden ben!)
Gecomponeerd door: Elvis Prestly

www.youtube.com/watch?v=YuH_90giGTQ

Bij de reclame kunt u ook (met de muis) rechts klikken op “overslaan”

Graag tot een volgende keer.

© Arend Schoenmaker, Ambas. Senior Web

ANBO | Groningen
PCOB

Jaarvergadering ANBO-PCOB afdeling Groningen op woensdag 12 maart 2025

Plaats: Mennozaal Doopsgezinde kerk aan de
Oude Boteringestraat 33 te Groningen
Aanvang: 14:30 uur

Agenda:

1. Opening en vaststelling agenda
2. Verslag ALV 2023 *van 13 maart 2024*
3. Jaarverslag 2024 afdeling
4. Financieel verslag penningmeester
5. Verslag kascommissie
6. Verlening decharge bestuur
7. Begroting 2025
8. Benoeming nieuwe kascommissie
9. Bestuursmededelingen
 - Afreden en niet meer herkiesbaar:
 - Adries Verdam

PAUZE

10. Hoe nu verder met onze afdeling
11. W.v.t.t.k.
12. Rondvraag
13. Sluiting

Alle leden zijn van harte welkom

Beknopt verslag van de

JAARVERGADERING PCOB afdeling Groningen op woensdag 13 maart 2024 in de Mennozaal van de Doopsgezinde kerk aan de Oude Boteringestraat 33.

OPENING

De voorzitter, Sylvia Oosterhuis, heet de aanwezigen van harte welkom. Het aantal aanwezigen is net niet op onze tien vingers te tellen, er zijn er al met al twaalf leden aanwezig, inclusief drie bestuursleden. Onze 1e en 2e secretarissen zijn door ziekte afwezig; ook het bestuurslid Schoenmaker is door ziekte verhinderd aanwezig te zijn.

De afgelopen maanden, toen we in de Emmaüskerk bijeen kwamen, hadden we geen muzikale ondersteuning en we konden dus niet zingen. Maar nu we weer op “ons oude honk” terug zijn en Eeuwe Zijlstra ons weer kan begeleiden, kunnen we uit volle borst zingen: Gezang 192, alle verzen.

De opening van het Holocaust Museum op 10 maart en diezelfde avond de start van een nieuwe tv-serie over de handel en wandel van de Joodse Raad tijde van de bezetting door de Duitsers ingesteld, was voor de voorzitter aanleiding om nog eens stil te staan bij de predikant Cees Boodt en de manier waarop hij de Duitse bezetter tegemoet trad. Bij de Joodse Raad traden gerespecteerde Joodse mannen aan als voorzitters. Zij zagen samenwerken met de bezetter als de beste manier om de Joodse gemeenschap in Amsterdam te dienen. Deze houding staat in schril contrast met die van Cees Boodt, een getalenteerd prediker. Die dominee stond erom bekend dat hij geen blad voor de mond nam, hij durfde de dingen bij hun naam te noemen. Bij zijn intrede in Delft had hij ook gezegd dat hij alleen Gods woord zou brengen en dat zou niet iedereen “aangenaam in de oren klinken”. Hij waarschuwde jonge mannen om zich niet te melden voor de “Arbeidseinsatz” en hij prikkelde zijn gemeenteleden tot verzet. Vanaf het begin waarschuwde Boodt zijn gemeenteleden dat het nationaalsocialisme “de geestelijke beginselen van het christendom” probeerde te vernietigen. Begin 1943 werd hij opgepakt en vastgezet in kamp Vught. Ook daar liet hij zich niet de mond snoeren, hij preekte in het geheim. Toen hij een keer voor een “vergrijp” werd gestraft met 25 stokslagen, kon hij dagenlang nauwelijks lopen van de pijn maar hij klaagde niet. “Paulus heeft meer dan eens 40 slagen min 1 ontvangen en ik maar 25,” zei hij. Terwijl de bevrijders al in aantocht waren werd hij op transport gezet, uiteindelijk naar Bergen-Belsen. Hij heeft de bevrijding nog meegemaakt, maar overleed in juni 1945 zonder dat hij zijn vrouw en kinderen had teruggezien.

De voorzitter sluit de opening af met gebed.

Hierna houden we een moment stilte in acht voor onze leden die in de voorbije maanden zijn gestorven. Dat zijn:

de heer J. Scheper, op 01 januari 2023, 80 jaar

mevrouw M. Smit-Mulder, op 10 februari 2023, 92 jaar

de heer D.J. Medema, op 12 februari 2023, 85 jaar

de heer A. Pieters, op 08 maart 2023, 93 jaar

de heer R.M. Lakenvelt, op 21 maart 2023, 86 jaar

de heer J. Pronk, op 01 april 2023, 95 jaar

mevrouw A.W. Mooibroek-Duit, op 28 april 2023, 97 jaar

mevrouw G.M. Smidts-Meijer, op 19 mei 2023, 91 jaar

mevrouw J.G. Jonker-Eleveld, op 21 mei 2023, 87 jaar

de heer H.J. Klaas, op 07 juni 2023, 89 jaar

mevrouw A.T. Houte-Zwerver, op 21 juni 2023, 90 jaar

de heer B.F. Bronsema, op 17 juli 2023, 84 jaar

mevrouw M. Wielstra-Bouman, op 07 november 2023, 89 jaar

mevrouw J. Zwart-Wieringa, op 13 november 2023, 86 jaar

mevrouw F. Ley-Poelman, op 14 november 2023, 90 jaar

mevrouw C.J. Bolt-Elting, op 18 januari 2024, 88 jaar

mevrouw G. Wiegman-Oudekerk, op 15 februari 2024, 90 jaar

VERSLAG ALGEMENE LEDEN VERGADERING VAN 8 maart 2023

Er wordt slechts één opmerking gemaakt en wel door de heer Van Wilgen. Zijn naam is W.R. van Wilgen en niet W.G. Wilgen. Dit wordt aangepast.

JAARVERSLAG 2023

Er komen geen vragen.

FINANCIEEL VERSLAG PENNINGMEESTER

Behandeld worden de exploitatierekening vs begroting 2023 en de balans 2023.

Er worden geen vragen gesteld.

VERSLAG KASCOMMISSIE

De voorzitter leest de inhoud van een mail voor die zij heeft ontvangen van de kascommissie.

De kascommissie bestaat uit de heren Knol en Gremmer (de heer Gremmer vervangt de heer Van Wilgen, deze laatstgenoemde was verhinderd). De heren stellen vast dat na een intensieve controle de penningmeester zijn werkzaamheden correct en nauwkeurig heeft uitgevoerd.

VERLENING DECHARGE BESTUUR

De Leden van de kascommissie adviseren het bestuur decharge te verlenen.

Onder luid applaus (zo luid is het natuurlijk niet met maar weinig aanwezige leden) wordt het bestuur decharge verleend.

BENOEMING NIEUWE KASCOMMISSIE

De heer Van Wilgen is aan de beurt van aftreden. Met algemene stemmen worden de heren Knol en Gremmer aangesteld als leden van de kascommissie 2024. Beide heren nemen de benoeming aan. Applaus uit de zaal.

BESTUURSMUTATIES

Anneke Bos-Pietersen en Arend Schoenmaker zijn vanwege hun gezondheid niet meer beschikbaar voor een functie in het bestuur. Zij hebben respectievelijk 20 en 24 jaar achtereen in het bestuur gezeten. Een ongezonde situatie, maar zij hebben met liefde en plezier hun veelvuldige werk gedaan. Dit wordt zeer op prijs gesteld door het bestuur, maar ook door de aanwezige leden.

We nemen ook afscheid van de penningmeester Piet Nauta die dit jaar 90 wordt. Ook Piet heeft veel werk verzet. Niet alleen als penningmeester, maar het brengen van bezoeken en het rondbrengen van de Nieuwsbrief. In de laatste bestuursvergadering die ten huize van Piet was, heeft het bestuur Piet als dank een cadeaubon gegeven en een groot boeket bloemen voor zijn vrouw voor de gastvrijheid die het bestuur bij hen thuis genoot. Maar de voorzitter wil ook in deze bijeenkomst de dank van de leden onderstrepen en overhandigt Piet een boek met de titel Rust voor je ziel, 12 kostbare beloften uit psalm 23.

De voorzitter stelt vast dat het bestuur in de gelukkige omstandigheid verkeert dat er iemand bereid is gevonden de taak van penningmeester van Piet over te nemen, want een bestuur kan wel zonder voorzitter, maar niet zonder penningmeester of een secretaris. Het bestuur stelt voor de heer Henk Steegstra te benoemen, hetgeen bij acclamatie gebeurt.

PAUZE

TOELICHTING NIEUWE VERENIGING ANBO-PCOB

Diverse provinciale bonden van de KBO wilden niet verder met de samenwerking en zijn uit de Unie KBO gestapt, waarop de Unie KBO per 31 december is opgeheven. Dit is buitengewoon triest na zeven (haast bijbelse) jaren van intensief proberen elkaar te vinden. De Unie KBO is uiteengevallen in enkele provinciale bonden en sommige van

die bonden werkten goed samen met de PCOB, zo ook in het Groningse en daar zullen we ook mee doorgaan. Maar landelijk gezien stond de PCOB er ineens alleen voor, met een duur kantoorpand in Nieuwegein en het personeel, wat moest er met hen gebeuren? Het ledental is erg geslonken en als de PCOB alleen verder zou gaan, zouden forse bezuinigingen nodig zijn. Het contract voor het pand in Nieuwegein eindigde op 31 december en toen de ANBO, waarmee de PCOB ook al in de Seniorencoalitie zat, aangaf dat ook zij te maken hebben met een flinke terugloop van leden, is uiteindelijk het voorstel tot fusie ontstaan. Dit heeft zijn beslag gekregen in de laatste Ledenraadvergadering van beide organisaties in december waar de statuten voor de nieuwe vereniging werden goedgekeurd. En zo is er per 1 januari een nieuwe ouderbond ontstaan: ANBO-PCOB.

Samen sterk maken op plaatselijk, provinciaal en landelijk niveau. Over het verschijnen van de Nieuwsbrief en het Magazine wordt nog nagedacht. De contributie, nu nog plaatselijk, zal in de toekomst landelijk worden geïnd en kan dan ook maandelijks worden afgedragen. Omdat Henk Steegstra al penningmeester van het landelijk bestuur van de PCOB was, en nu zitting heeft in de nieuwe Raad van Toezicht, die overigens wordt voorgezeten door Wim Nuis, de voormalig voorzitter van de PCOB, vraagt Sylvia of hij nog iets meer wil toelichten. Hij vertelt dat er in het verleden op drie punten fouten zijn gemaakt: op identiteit, structuur en financiën. Deze drie aspecten zijn nu in de samenvoeging op een gezonde wijze aangepakt en besproken. Op een vraag uit de zaal over de waarde van de “C” in PCOB zegt Henk dat dit door de leden zelf wordt bepaald. Iedere afdeling geeft de “C” op eigen wijze inhoud.

De grondslagen van de ANBO en de PCOB zijn opgenomen in de gezamenlijke statuten.

DANKWOORD KOSTERES

Nynke Dijkstra wordt door Sylvia bedankt voor de goede zorgen. Het voelt als terugkomen in een warm nest na een afwezigheid van enkele maanden. Zoals in het jaarverslag stond te lezen hebben we sinds september vorig jaar enkele keren een bijeenkomst in de Emmaüskerk in Lewenborg gehad. Die locatie zou makkelijker bereikbaar zijn en dus zouden meer mensen naar de ledenmiddagen kunnen komen. Jammer genoeg was dat niet het geval, het bezoekersaantal bleef erg laag. Daarom heeft het bestuur besloten definitief terug te keren naar de Mennozaal.

Ook pianist Eeuwe Zijlstra krijgt een kleine attentie voor zijn deel in

onze bijeenkomsten.

ZANG EN SLUITING

We zingen samen Gezang 215 waarna de voorzitter voorgaat in gebed en ons tot slot welthuis wenst.

N.B. Na afloop van de jaarvergadering spraken enkele leden de voorzitter aan om te zeggen dat ze het plezierig vonden dat de ledenmiddagen weer in de Mennozaal gaan plaatsvinden.

DE VOLGENDE PCOB LEDENBIJEENKOMST

De volgende PCOB ledenbijeenkomst is op 10 april 2024 in de MENNOZAAL van de Doopsgezinde Gemeente aan de Boteringestraat 33 te Groningen.

We beginnen in de Mennozaal om 14:30 uur.

Jullie zijn er dan toch ook!

Bert M. Tobi

Jaarverslag 2024

Van de voorzitter

Het verslagjaar 2024 werd gekenmerkt door de fusie met de ANBO per 1 januari. Omdat de koepel Unie KBO ophield te bestaan per die datum, moest er een andere partner worden gezocht en die is dus gevonden in de ANBO. De PCOB heeft te weinig leden om zelfstandig te kunnen bestaan om op het gebied van belangenbehartiging van betekenis te kunnen zijn voor haar leden. Samen hebben beide bonden ongeveer 150.000 leden en daarmee kan een stevige vuist worden gemaakt als het er op aankomt. Maar die fusie heeft voor onze afdeling nog niet tot het gehoopte resultaat geleid en we zien dus geen toename in het aantal leden. Vanuit het hoofdkantoor werd gezegd dat vanwege de privacygevoeligheid geen adressen van oud-ANBOleden aan de afdelingen mochten worden doorgegeven, iets wat wij als bestuur toch wel wat merkwaardig vonden want de oud-ANBOleden zijn nu toch ook lid van de ANBO-PCOB? Blijkbaar werkt het zo niet en dat heeft dus tot gevolg dat we nog steeds geen toename in het ledental kunnen noteren. Hadden we in 2023 op verzoek van sommige leden onze middagbijeenkomsten verhuisd naar de Emmauskerk, moesten we in februari 2024 constateren dat die stap niet het gewenste resultaat had. Nog steeds was de opkomst niet bijzonder, ondanks dat die locatie goed

bereikbaar was met het OV en waar mensen makkelijk de auto konden parkeren, jammer! Daarom zijn we vanaf maart teruggekeerd op ons oude plekje, de Doopsgezinde kerk. Daar kwamen we in een “warm bad” terecht, de kosteres zorgde er iedere keer weer voor dat alles klaar stond, ook de laptop en de beamer, dat de koffie bij binnenkomst al stond te pruttelen en dat de koekjes al op een schaalje lagen, klaar om te presenteren. Met Eeuwe Zijlstra hadden we als vanouds de afspraak dat hij ons tussen zijn orgellessen door kwam begeleiden, en als hij verhinderd was, zorgde hij voor vervanging.

In de zomer moesten we vernemen dat Anneke Bos toch nog onverwacht was overleden. In de Algemene ledenvergadering hadden we al afscheid van haar genomen, weliswaar niet fysiek omdat haar gezondheid dat niet toeliet. Ook Piet Nauta en Arend Schoenmaker verlieten ons bestuur. Voor Anneke en Arend hebben we (nog steeds) geen opvolger gevonden, voor Piet Nauta gelukkig wel in de persoon van Henk Steegstra.

In februari hadden we als spreker Mathieu de Greef die ons met groot enthousiasme vertelde wat we zelf allemaal eraan kunnen doen om vitaal oud te worden en te blijven. Zijn lezing was dermate boeiend, er werden zoveel vragen gesteld dat hij beloofde later in het jaar nog eens terug te komen om zijn verhaal af te maken. Na de Algemene Ledenvergadering in maart kwam Ger Brink in april ons vertellen over de steenuil en in mei hield Bernadette Pelgrum een lezing over “Vitaal het jaar rond”.

In september was er iemand namens Seniorenweb. Joos Vogels leerde ons veel over digitale veiligheid. In oktober kwam Marieke Klement van NedMag uit Veendam ons iets vertellen over de winning van magnesiumzout en in november keerde Mathieu de Greef terug om zijn belofte gestand te doen.

We sloten het jaar traditioneel af met een prachtige kerstviering in de mooie kerkzaal van de Doopsgezinde kerk. Chris Fictoor ging ons voor in een mooie viering en Eeuwe begeleidde ons op het orgel. Tot slot werd onder begeleiding van het orgel jubelend het “Ere zij God” staande gezongen waarmee de Kerstviering en ons verslagjaar werden afgesloten.

Sylvia Oosterhuis

Bestuur

In 2024 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

Sylvia Oosterhuis	Voorzitter
André Horenberg	Secretaris
Henk Steegstra	Penningmeester
Andries Verdam	Lid

Tijdens de algemene ledenvergadering van woensdag 13 maart 2024 hebben we afscheid genomen van drie van onze bestuursleden, t.w. Piet Nauta, penningmeester, Anneke Bos-Pietersen en Arend Schoenmaker. Als nieuw bestuurslid konden we verwelkomen Henk Steegstra; hij zal Piet Nauta opvolgen als penningmeester.

Bestuursvergaderingen

In het verslagjaar vergaderde het bestuur acht keer. De vergaderdata waren:

<u>1e halfjaar</u>	<u>2e halfjaar</u>
10 januari	2 september
12 februari	8 oktober
6 maart	11 december
3 april	
1 mei	

De vergaderingen werden wisselend gehouden bij bestuursleden thuis. Er passeerden op deze vergaderingen in totaal 94 ingekomen stukken en er waren 5 uitgegane stukken.

Commissie “Lief en Leed”

Alle leden die daarvoor in aanmerking kwamen, dat zijn de leden van 85 jaar en ouder, kregen een verjaardagsgroet van het bestuur. De 90-, 95- en 100-jarigen werden, als het op prijs werd gesteld, bezocht door één van onze bestuursleden die een bloemetje met een felicitatie overhandigde. Als het bestuur informatie ontving over ziekte of overlijden van een van de leden, werd daar eveneens een blijk van belangstelling of een condoleance naartoe gestuurd. André Horenberg coördineerde dit werk en in enkele gevallen woonden bestuursleden de uitvaart bij.

In augustus 2024 overleed ons oud-bestuurslid Anneke Bos-Pietersen op 81-jarige leeftijd. Anneke is ruim 20 jaar lid van ons bestuur

geweest als 2e secretaris, maar vaak nam ze ook de taak over als plaatsvervanger van de voorzitter, zeker in de tijd dat het bestuur geen voorzitter had. In maart 2024, tijdens de jaarvergadering, hebben we afscheid van haar als bestuurslid genomen. Zelf kon ze toen niet aanwezig zijn; ze was al ruim anderhalf jaar ook niet meer in staat om de bestuursvergaderingen bij te wonen.

Belastinghulp

De belastinginvullers hebben net als in voorgaande jaren diverse leden kunnen bijstaan bij het invullen van hun belastingformulier. De ANBO-PCOB helpt thuis met het invullen van de aangifte inkomstenbelasting. Ook checkt ANBO-PCOB mogelijke huur- en zorgtoeslag. Zij helpen alle leden, ongeacht inkomen!

Vertegenwoordigingen

Provinciaal Platform PCOB

Zoals bekend had de PCOB geen officiële provinciale tussenlaag, en ook sinds de fusie met de ANBO is die er niet. Het is een overlegorgaan waarin een vijftal mensen uit verschillende afdelingen op persoonlijke titel zitting hebben. De regionale consulent, Jan Puthaar wordt hiervoor uitgenodigd, evenals het ledenraadslid van de provincie Groningen. Aan het begin van het verslagjaar besloot het platform op de oude voet verder te gaan en samen met het bestuur van de KBO provincie Groningen te vergaderen bij het Brandpunt in Sappemeer. In de loop van 2024 viel het provinciebestuur van de KBO door verschillende omstandigheden uit elkaar. Het provinciaal overleg probeert wel de KBO erbij te blijven betrekken, maar dat gaat dus moeizaam.

Op 28 februari was er een bijeenkomst belegd voor de afdelingsbesturen. Anneke Sipkens, de directeur-bestuurder van de ANBO-PCOB kwam daar uitleggen hoe de fusie vorm krijgt. Vanaf september werd het magazine een gezamenlijke uitgave en toen kwam ook de nieuwe website in de lucht.

Op 13 maart had het provinciaal overleg in samenwerking met ZaVie een seniorenconferentie georganiseerd die goed bezocht is, nl ongeveer 100 deelnemers, en op 15 mei was er een busreisje naar Papenburg waar 44 leden aan deelnamen.

Landelijk

De voorzitter van de afdeling Groningen is tevens lid van de Ledenraad namens de provincie Groningen. Zoals gemeld is per 1 januari 2024 een nieuwe vereniging ontstaan door de fusie tussen de ANBO en de PCOB. De ledenraad in de nieuwe opzet bestaat uit een gelijk aantal leden van de “oude” ledenraden, er hebben geen verkiezingen voor plaatsgevonden. Naast de reguliere vergaderingen werd door het landelijk bestuur ook deelgenomen aan de Seniorencoalitie. De samenwerkende ouderenorganisaties in deze coalitie hebben o.a. een reactie gegeven op het hoofdlijnenakkoord van de regering.

Op 13 november was in de Martiniplaza Krachtig ouder worden, een door het hoofdbestuur georganiseerde regionale bijeenkomst. Deze bijeenkomst stond open voor leden en niet-leden.

Overig

Van de Rabobank ontving het bestuur een uitnodiging om mee te komen praten bij een conferentie over “Samenbouwen aan toekomstbestendig wonen”. Dit vond plaats op 23 mei.

Leden

De daling van het ledental in voorgaande jaren heeft zich ook in dit verslagjaar helaas voortgezet: aan het begin van 2024 telde de afdeling 226 leden, maar op 31 december was het aantal leden gedaald tot 199, in percentages een daling van 11,9% (16 leden zijn overleden, 19 leden hebben hun lidmaatschap beëindigd of zijn verhuisd en er hebben zich acht nieuwe leden aangemeld).

Natuurlijk verloop was één van de redenen. We hadden (en hebben) relatief veel ouderen in ons ledenbestand, en overlijden veroorzaakte voor een substantieel deel de daling van het ledenaantal. Daarnaast waren de opzeggingen van het lidmaatschap een belangrijke factor. Een eenduidige oorzaak voor beëindiging was jammer genoeg niet te achterhalen, maar wel hebben sommige mensen aangegeven dat ze hun lidmaatschap opzegden, omdat ze de nieuwsbrief niet meer konden lezen en ook geen gebruik meer (konden) maken van de voordelen die het lidmaatschap biedt. Helaas geldt voor een deel van de opzeggingen ook dat dementie een rol is gaan spelen.

Het ledental is vanaf 1 januari 2021 in een neergaande spiraal terechtgekomen. Had de afdeling op die datum nog 339 leden, op 31 december 2024 had de afdeling 199 leden. Dit is een daling van 41,3% (- 140 leden) in vijf jaar tijd.

Uit bovenstaande blijkt dat het ledenbestand verder zal afkalven als er niet aan ledenwerving zal worden gedaan, en daarvan was het bestuur zich terdege bewust in het verslagjaar. Helaas zijn er door verschillende oorzaken geen wervingsactiviteiten ontplooid.

Het merendeel van onze leden, te weten 81,9 %, is 80 jaar en ouder. In de leeftijdsgroep onder de 70 jaar zijn we schrikbarend slecht vertegenwoordigd. Helaas is dat niet alleen een probleem in onze afdeling, maar het blijkt een landelijke trend te zijn.

Wel is er een duidelijke vooruitgang t.o.v. 2023 van het bij ons bekende aantal e-mailadressen van onze leden. Momenteel is van 141 leden het e-mailadres bekend en daardoor is nu 70,9% van onze leden bereikbaar per e-mail. Wij kunnen dit medium (nog) niet volop gebruiken om onze leden op een snelle en adequate manier te benaderen.

Ledenadministratie/financiële administratie

Dankbaar mogen we constateren dat onze afdeling ook in het jaar 2024 geen financiële problemen heeft gehad, mede dankzij de subsidie die we ook in 2024 van de gemeente Groningen mochten ontvangen. Aan alle verplichtingen kon tijdig worden voldaan. Ondanks daling van het ledenaantal en verminderde advertentieopbrengsten, werd het jaar 2024 alsnog afgesloten met een positief saldo van € 385,95

Zowel de ledenadministratie als de financiële administratie zijn via internet in 2024 naar wens verlopen. Beide administraties zijn een onderdeel van het “afdelingsportaal” dat door het landelijk bureau van de ANBO-PCOB gebruikt werd. Henk Steegstra was verantwoordelijk voor de financiële administratie en André Horenberg was verantwoordelijk voor de ledenadministratie. In het verslagjaar zijn de nodige aanpassingen uitgevoerd en het blijft nog steeds in ontwikkeling. Ook konden wij gebruikmaken van hun expertise, mochten we er zelf niet uitkomen.

Media.

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief die onder eindredactie van de secretaris André Horenberg valt, verscheen in het verslagjaar acht keer. Een vaste bijdrage werd iedere keer geleverd door Arend Schoenmaker. Behalve incidentele inbreng van leden waren de verslagen van de ledenmiddagen in de tweede helft van het verslagjaar een vast onderdeel, dat Bert Tobi voor zijn rekening nam. Diverse leden hebben aangegeven dat de nieuwsbrief aan meerwaarde had gewonnen.

Om portokosten te besparen werd de nieuwsbrief samen met het ANBO-PCOB magazine ook nu weer bij de leden bezorgd door vrijwilligers. De coördinatie van de bezorging was in handen van Andries Verdam. Mede dankzij hem en de vele vrijwilligers verliep ook in 2024 de bezorging zonder veel problemen.

Door wijzigingen in de lijst bezorgers, maar ook door uitval van enkele bezorgers, zitten we met smart te wachten op leden die bereid zijn om hun plaats in te nemen voor de bezorging. U kunt hiervoor contact opnemen met Andries Verdam.

Magazine

Het landelijk magazine van de ANBO-PCOB verscheen eveneens acht keer per jaar. Dit werd samen met onze nieuwsbrief door de bezorgers bij de leden in de bus gedaan. Het magazine was een mooi vormgegeven blad in kleur met vele interessante artikelen en interviews.

Website

De afdelingswebsite is onderdeel van de landelijke ANBO-PCOB-website, maar heeft daarbinnen een zelfstandige plaats. Voor de verspreiding van informatie bewees ook de website zijn waarde. De ledenmiddagen werden erop aangekondigd, evenals verwijzingen naar landelijke nieuwsberichten. Ook de nieuwsbrief werd op de website geplaatst. André Horenberg zorgde ervoor dat onze website actueel bleef.

Groningen, maart 2025

Financieel jaarverslag 2024

Beste leden.

Het financieel jaarverslag 2024 kunt u telefonisch of per e-mail aanvragen bij de penningmeester Henk Steegstra of secretaris André Horenberg.

Met vragen over het financieel jaarverslag kunt u terecht bij de penningmeester Henk Steegstra

Telnr :	Penningmeester :	06 553 607 38
	Secretaris :	050 5717800
E-mail:	Penningmeester :	henk.steegstra@wxs.nl
	Secretaris :	groningen@pcob50plus.nl
	onder vermelding van	<i>Financieel jaarverslag 2024</i>

Het bestuur

Verjaardagen februari 2025

In de nieuwsbrief van januari - februari 2025 op blz. 6 is een storende fout opgetreden.

De voorletters van de jarigen komen niet overeen met de gegevens uit de ledenadministratie.

Hiervoor mijn oprechte excuses.

André Horenberg

Copilot in Word

Gebruikers van Microsoft 365 zien Copilot ineens overal. Zoals in de programma's Outlook (classic), Word, Excel en PowerPoint. Wie van bijvoorbeeld de grote balk in Word af wil, kan Copilot uitzetten. Doe dat zo op de computer:

- Open het programma Word.
- Klik in de menubalk op Bestand.
- Klik links op Opties.
- Een nieuw venster opent. Klik links op Copilot.
- Haal het vinkje weg bij Copilot inschakelen.

Doe als u wilt hetzelfde in Excel, PowerPoint en Outlook (classic).

Abonnement zonder Copilot

Microsoft verhoogt de prijzen van abonnementen met 30 euro per jaar nu Copilot erbij hoort. Het gaat om de abonnementen Microsoft 365 Family en Microsoft 365 Personal. De prijsverhoging gaat in zodra gebruikers hun abonnement verlengen. Hebt u zo'n abonnement? Dan kunt u voor de oude prijs tijdelijk teruggaan naar een abonnement zonder Copilot.

De abonnementen zonder Copilot heten 'Microsoft 365 Familiy Klassiek' en 'Microsoft 365 Personal Klassiek'. U koopt ze voor een jaar. Het klassieke abonnement gaat in zodra het huidige afloopt. Microsoft zegt de klassieke abonnementen tijdelijk te verkopen. Het is niet duidelijk tot wanneer u ze kunt nemen.

Ga zo terug naar het klassieke abonnement zonder AI-opties:

- Surf naar de abonnementenpagina van Microsoft.
- Meld u als dat nodig is aan met het Microsoft-account dat is gekoppeld aan uw abonnement.
- Zoek uw abonnement en klik op Beheren > Abonnement annuleren.
- Klik onder 'Microsoft 365 Personal Klassiek', 'Microsoft 365 Family Klassiek' of een ander abonnement dat voor u geschikt is, op Veranderen van abonnement.
- Kies hoe u wilt betalen. Klik bijvoorbeeld op een eerder toegevoegde creditcard. Of klik op Een betalingsmethode toevoegen.
- Volg de verdere instructies.
- Mogelijk hoeft u nu niks te betalen, maar moet u wel een betaling van nul euro doen.

Het overschakelen is gelukt. In beeld komt vanaf wanneer het klassieke abonnement ingaat en wanneer Microsoft het bedrag afschrijft.

Bron: <https://www.seniorweb.nl/nieuws/copilot-uit-en-microsoft-abonnement-zonder-copilot>

Wat zijn de bezette Palestijnse gebieden?

Laatste update: 20-01-2025

De bezette Palestijnse gebieden zijn gebieden in het Midden-Oosten: de Westelijke Jordaanoever (inclusief Oost-Jeruzalem) en de Gazastrook. Hier lees je meer over de geschiedenis en het bestuur van de Palestijnse gebieden.

Waaruit bestaan de bezette Palestijnse gebieden?

De bezette Palestijnse gebieden bestaan uit de Gazastrook, de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem. Ze staan bekend als de 'bezette' Palestijnse gebieden omdat Israël ze vanaf 1967 bezet. In 2005 trekt Israël zich terug uit de Gazastrook. Vanaf het jaar daarna ligt het bestuur bij de islamitische groep Hamas.

De Gazastrook is een kleine kuststrook die grenst aan de Middellandse Zee, Israël en Egypte. De Westelijke Jordaanoever is een bergachtig gebied dat aan de rivier de Jordaan en de Dode Zee ligt. Het grenst daarnaast aan Israël. De Palestijnse gebieden grenzen dus niet aan elkaar. Het bestuur van de Jordaanoever ligt deels bij de Palestijnse Autoriteit (PA) en deels bij Israël.

De stad Jeruzalem ligt op de grens van de Westelijke Jordaanoever en Israël. De 'Oude Stad' van Jeruzalem is het oude centrum van de stad, waar een historische muur omheen staat. Deze plek is heel belangrijk voor het jodendom, het christendom en de islam. Er staan verschillende heiligdommen. Zowel Israël als de Palestijnse Autoriteit claimen Jeruzalem als hoofdstad. Sinds 1967 is de hele stad in handen van Israël. Israël ziet het als Israëliisch grondgebied. Internationaal wordt West-Jeruzalem gezien als Israëliisch en Oost-Jeruzalem als bezet Palestijns gebied.

(Bezette) Palestijnse gebieden of Palestina?

- '(Bezette) Palestijnse gebieden' verwijst naar de Gazastrook, de

Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem. De VN gebruikt deze term voor de huidige situatie.

- De VN zegt 'Palestijnse staat' als het gaat over de toekomstig op te richten Palestijnse staat. Maar er zijn ook veel landen die de Palestijnse staat al erkennen als een onafhankelijke staat die al bestaat.
- 'Palestina' wordt op verschillende manieren gebruikt. Bijvoorbeeld als verwijzing naar de historische regio Palestina. Maar ook als naam voor de (toekomstige) Palestijnse Staat.

Waar horen de Palestijnse gebieden voor 1948 bij?

Eeuwenlang zijn de Palestijnse gebieden onderdeel van het Ottomaanse Rijk. Als het rijk na de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) uit elkaar valt, komen ze onder Brits bestuur. Israël, de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook zijn dan geen aparte gebieden, maar vallen allemaal onder het nieuwe Britse mandaatgebied Palestina. De 'Palestijnse gebieden' heten dan dus ook nog niet zo.

De bevolking van het mandaatgebied bestaat in die eeuwen vooral uit Palestijnse Arabieren. Ook is er een kleine Joodse gemeenschap. Al vanaf eind 19e eeuw komen er meer Joden naar Palestina, onder andere door de opkomst van het zionisme. Dat is een beweging die een eigen Joodse staat wil. Begin 1900 besluit het Zionistische Congres dat deze in Palestina moet komen. Joden hebben een historische en religieuze band met het gebied. Ze wonen er voor het begin van de christelijke jaartelling en in de Tenach en de Bijbel wordt ernaar verwezen als 'Het Beloofde Land'.

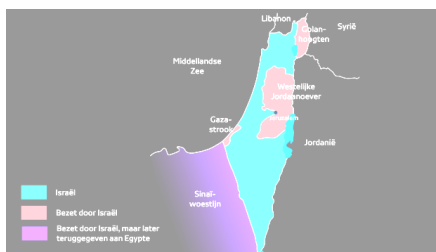
De Joden die vanaf eind 19e eeuw naar het gebied komen, bestaan vooral uit Europese Joden die vluchten voor antisemitisme, vervolgingen en pogroms. Tijdens het bestuur van de Britten wordt de Joodse gemeenschap steeds groter. Zo neemt het aantal vluchtelingen sterk toe door de opkomst van Hitler in Duitsland in de jaren 30 en de Holocaust (ook wel Shoah genoemd) waarbij 6 miljoen Joden worden vermoord. In Palestina zoeken de gevluchte Joden een veilig thuis. De wens voor een onafhankelijke Joodse staat wordt steeds sterker en door de Holocaust zien meer landen de noodzaak ervan.

Na de Tweede Wereldoorlog vragen de Britten de Verenigde Naties (VN) om te beslissen over de toekomst van het mandaatgebied. De VN stelt in 1947 een tweestatenoplossing voor met een onafhankelijke Arabische en een onafhankelijke Joodse staat. Jeruzalem zou onder 'bijzonder internationaal bestuur' van de VN komen. De Joodse leiders staan achter het plan, maar de Arabische leiders wijzen het af. Dat komt onder andere omdat ze de voorgestelde verdeling van de grond oneerlijk vinden. De Joodse staat zou meer dan de helft van het grondgebied krijgen, terwijl ongeveer een-derde van de bevolking Joods is.

Wat gebeurt er met de Palestijnse gebieden na de oprichting van Israël in 1948?

Het Britse mandaat over het gebied loopt in 1948 af. Joodse leiders roepen de staat Israël uit. Als reactie daarop vallen Arabische buurlanden het gebied binnen. Ze willen de oprichting van een Joodse staat voorkomen. De eerste Arabisch-Israëliische Oorlog volgt. Ruim 700.000 Palestijnen slaan op de vlucht voor het oorlogsgeweld of worden uit hun dorpen verdreven. Palestijnen noemen dit Al Nakba, 'de ramp'.

In 1949 sluit Israël wapenstilstanden met Egypte, Libanon, Jordanië en Syrië. De grenzen die daarin worden afgesproken, worden internationaal gezien als de grenzen van de staat Israël. Ze staan bekend als de 'groene lijn'. Een groot deel van het vroegere mandaatgebied Palestina komt in Israëlische handen, waaronder West-Jeruzalem. Het Israëlische grondgebied wordt daarmee veel groter dan de grenzen in het verdeelingsplan van de VN. Jordanië (tot 1949 Trans-Jordanië) bezet de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem. Egypte bezet de Gazastrook.

Met de Zesdaagse Oorlog in 1967 (ook wel de Junioorlog genoemd) verandert de situatie. De Westelijke Jordaanoever, Oost-Jeruzalem, de Gazastrook, de Sinaï-woestijn en de Golanhoogten komen in handen van Israël. De VN eist dat Israël zich terugtrekt uit de bezette

gebieden, maar Israël gaat niet akkoord. Die weigering komt onder andere doordat Arabische landen de staat Israël niet willen erkennen. Vanaf 1967 worden de Westelijke Jordaanoever, de Gazastrook en Oost-Jeruzalem daarom vaker de bezette Palestijnse gebieden genoemd. Na een vredesovereenkomst met Egypte in 1979 trekt Israël zich stapsgewijs terug uit de Sinaï-woestijn. De andere gebieden blijven in Israëlische handen.

Wie bestuurt de Palestijnse gebieden?

Vanaf begin jaren 90 starten er vredesonderhandelingen tussen Israël en de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO). In de Oslo-akkoorden (1993) belooft de leider van de PLO, Yasser Arafat, de staat Israël te erkennen. In ruil daarvoor belooft de Israëlische premier Yitzhak Rabin Palestijns zelfbestuur in Gaza en delen van de Westelijke Jordaanoever. Voor het bestuur van de Palestijnse gebieden wordt de Palestijnse Autoriteit (PA) opgericht. Voor het eerst in jaren is er weer hoop.

In delen van de Westelijke Jordaanoever krijgen de Palestijnen zelfbestuur. Het hele gebied is opgedeeld in drie zones. De Palestijnse Autoriteit bestuurt zone A. In zone B ligt het dagelijkse bestuur daar ook, maar gaat Israël over de veiligheid. En zone C bestuurt Israël.

Maar eind jaren 90 wordt duidelijk dat een tweestatenoplossing nog ver weg is. Er zijn nog steeds veel Palestijnse aanslagen in Israël. En Israël bouwt steeds meer nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever en in de Gazastrook. Er breekt een intifada (2000-2005) uit. Er volgen invallen van het Israëlische leger in Palestijnse gebieden en Palestijnse aanslagen in Israël. In 2002 begint Israël met het bouwen van een afscheidingsmuur op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem. De Israëlische regering zegt dat de barrière nodig is om ervoor zorgen dat aanslagplegers niet naar Israël kunnen komen.

In 2005 trekt Israël zich terug uit de Gazastrook. Een jaar later wint de islamitische beweging Hamas daar de verkiezingen. De zittende regering erkent dat niet, waardoor er een machtsstrijd ontstaat in de Gazastrook. In 2007 grijpt Hamas de macht. Israël sluit de Gazastrook

steeds verder af. De grenzen worden streng bewaakt en goederen komen maar beperkt het gebied binnen. De bevolking kan geen kant op. Er volgen regelmatig luchtaanvallen over en weer tussen Israël en Hamas. Een aantal keer ook met militaire acties op de grond.

Op 7 oktober 2023 vindt er een gewelddadige aanval plaats van Hamas en een aantal andere gewapende Palestijnse groepen op Israël.

Ze doden meer dan 1.000 Israëlische burgers en militairen. Ook nemen ze meer dan 200 mensen mee als gijzelaars naar de Gazastrook. Israël bombardeert daarna de Gazastrook en er volgt een grootschalige militaire invasie van het gebied. De Gazastrook wordt afgesloten van de buitenwereld. Minstens 46.000 Palestijnen komen om het leven, waarvan de meerderheid burgers.

Zowel Hamas als de Israëlische regering worden beschuldigd van oorlogsmisdaden. En ondanks de vele protesten en internationale druk lijkt een onafhankelijke Palestijnse staat verder weg dan ooit.

In het kort:

- De Palestijnse gebieden liggen in het Midden-Oosten en bestaan uit de Westelijke Jordaanoever, Oost-Jeruzalem en de Gazastrook.
- Sinds de Zesdaagse Oorlog (ook wel de Junioorlog) in 1967 worden de gebieden bezet door Israël. De VN ziet de gebieden als Palestijns en eist dat Israël zich terugtrekt, maar dat gebeurt niet.
- Het bestuur van de Westelijke Jordaanoever ligt sinds de jaren 90 gedeeltelijk bij Israël en gedeeltelijk bij de Palestijnse Autoriteit.
- In 2005 trekt Israël zich terug uit de Gazastrook. Sinds 2007 bestuurt de islamitische groep Hamas het gebied. Er zijn regelmatig bloedige aanvallen over en weer tussen Hamas en Israël.
- De heilige stad Jeruzalem grenst aan de Westelijke Jordaanoever. Sinds 1967 is de hele stad in handen van Israël, maar Oost-Jeruzalem wordt internationaal gezien als bezet Palestijns gebied.
- Er zijn vanaf 1947 meerdere pogingen gedaan om tot een tweestatenoplossing te komen met een Israëliisch-Joodse staat en Palestijnse staat. Maar tot nu toe nog zonder succes. En deze oplossing lijkt verder weg dan ooit.

Bron: <https://npokennis.nl/longread/8164/wat-zijn-de-bezette-palestijnse-gebieden>

Inloggen op de website ANBO-PCOB

Als ANBO-PCOB-lid kunt u inloggen op de website. U krijgt dan toegang tot informatie die alleen toegankelijk is voor leden, zoals:

- de digitale en gesproken versie van OuderenWijzer,
- voorbeeldbrieven van ons Adviesteam
- Checklists
- direct opvragen van de Tipgidsen
- hoe u gebruik kunt maken van de ledenvoordelen

Daarnaast kunt u hier uw gegevens inzien, beheren en wijzigen. Ook kunt u aangeven of en welke communicatie, bijvoorbeeld nieuwsbrieven of post, u van ons wilt ontvangen. Maar ook welke thema's en onderwerpen u interesseren en of u deel wilt nemen aan onderzoeken, enquêtes, webinars en bijeenkomsten.

Hoe u kunt inloggen

Ga naar de volgende website:

<https://anbo-pcob.nl/over-ons/inloggen-op-de-website/>

hier wordt je verder geholpen om je aan te melden..

Kijk ook eens op onze afdelingssite.

Er zijn twee mogelijkheden om op onze nieuwe website te komen.

1. Je logt in met je persoonlijke inlognaam en wachtwoord. (zie hierboven) Je komt dan op je privé omgeving. Je herkent dit doordat je naam duidelijk in beeld staat.

Ga naar tab afdelingen en klik hierop. Scrol naar beneden en geef dan de naam van je afdeling dus in ons geval Groningen. Klik op zoeken.

Bij het nieuwe blad klik je linksonder op het pijltje

Je bent nu op de afdelingssite.

2. Als je niet via je privé omgeving naar de afdelingen site wilt type dan in de browser het volgende adres :

<https://anbo-pcob.nl/afdelingen/groningen/>

Je gaat nu rechtstreeks naar de website van onze afdeling.

TIP:

Maak van beide mogelijkheden een snelkoppeling op uw werkblad..

Keuze 1. <https://anbo-pcob.nl/account/inloggen/>

Keuze 2. <https://anbo-pcob.nl/afdelingen/groningen/>

Belastingvrij schenken in 2025

Schenk slim en voorkom tot 40 procent schenkbelasting

Gepubliceerd 23 december 2024 Bijgewerkt 29 december 2024

Ieder jaar mag u tot een bepaald bedrag belastingvrij schenken. Hoe hoog deze vrijstelling is, hangt onder meer af van de familieband die de schenker en ontvanger met elkaar hebben. Hier vindt u alle schenkingsvrijstellingen voor 2025 op een rij.

Belastingvrij schenken aan kinderen

U mag ieder jaar belastingvrij een vast bedrag schenken aan kinderen. De hoogte van dat bedrag stijgt ieder jaar een beetje mee met inflatie en voor 2025 is dit bedrag vastgesteld op € 6.713. Let op: voor kleinkinderen geldt dit niet! Voor de schenkbelasting ziet de fiscus kleinkinderen als 'andere verkrijgers' en geldt een vrijstelling van € 2.690.

Vrijstellingen schenkbelasting 2025

Vrijstelling schenkbelasting	Vrijgesteld bedrag
Kinderen	€ 6.713
Kinderen 18-40: eenmalig, algemeen	€ 32.195
Kinderen 18-40: eenmalig, studie	€ 67.064
Eenvoudige 18-40: eenmalig, woning	Vervallen
ANBI (= Erkend goed doel)	Vrijgesteld
Andere verkrijgers	€ 2.690

Moet ik aangifte doen om gebruik te maken van de schenkingsvrijstelling?

De plicht om aangifte te doen ligt in principe bij de ontvanger en niet bij de schenker. Als u binnen de jaarlijkse vrijstelling schenkingen doet hoeft u dat du in principe niet aan te geven bij de Belastingdienst, de ontvanger ook niet.

Dat is anders bij de eenmalige vrijstelling voor 18 tot 40 jarigen. Daarvan moet de ontvanger wel aangifte doen bij de Belastingdienst, om er zo zeker van te zijn dat er maar één keer gebruikt gemaakt wordt van deze regeling. Dit is een interessant optie om bijvoorbeeld kinderen te

helpen bij de aanschaf van een woning zonder al te veel schenkbelasting te betalen.

Hoeveel belasting moet ik betalen als ik meer schenk dan de schenkingsvrijstelling?

De hoogte van de schenkbelasting is ook afhankelijk van de relatie tussen de schenker en de ontvanger. Voor partners en kinderen is de schenk- (en erf) belasting nooit meer dan 20 procent. Maar voor overige verkrijgers kan deze bij schenkingen van meer dan € 154.197 oplopen tot 40 procent. Door slim gebruik te maken van vrijstellingen kunt u dus belasting besparen. Het kan bijvoorbeeld slim zijn om rondom de jaarwisseling gebruik te maken van de vrijstellingen voor beide jaren.

Categorie	Belastbaar bedrag boven de vrijstelling	Belastingtarief
Partners en kinderen	€ 0 - € 154.197	10%
	Vanaf € 154.197	20%
(Achter)kleinkinderen	€ 0 - € 154.197	18%
	€ 0 - € 154.197	30%
Overige verkrijgers	€ 0 - € 154.197	30%
	Vanaf € 154.197	40%

Mag ik belastingvrij schenken aan een kind én aan een schoonkind?

Deze vraag krijgen we vaak op de redactie en het antwoord is helaas: nee. Kinderen en schoonkinderen zijn standaard fiscale partners en daarvoor geldt dat ze als 'eenheid' gezien worden door de fiscus. Ze kunnen daarom maar één keer gebruik maken van de jaarlijkse schenkingsvrijstelling. Voor kleinkinderen geldt dat niet, dus daarvoor mag u wel gebruik maken van de vrijstelling voor andere ontvangers: € 2.690 per jaar. En er zit nog een ander voordeel aan voor de eenmalige vrijstelling. Daarvan kunt u gebruik maken totdat de ontvanger 40 jaar is. Is uw eigen kind inmiddels ouder dan 40, maar uw schoonkind nog niet, dan kunt u langs die weg alsnog gebruik maken van deze eenmalige, ruimere vrijstelling.

Bron: <https://www.plusonline.nl/erven-en-schenken/belastingvrij-schenken-in-2025>

Belastingservice

ANBO-PCOB helpt u thuis met het invullen van de aangifte inkomstenbelasting. Ook checkt ANBO-PCOB mogelijke huur- en zorgtoeslag. Zo weet u zeker dat alles goed wordt ingevuld. Wij helpen alle leden, ongeacht inkomen!

Wilt u ook graag hulp met uw aangifte inkomstenbelasting of bij het aanvragen van zorg- en/of huurtoeslag? Meld u aan voor de ANBO-PCOB Belastinghulp en krijg:

- Hulp van een goed opgeleide vrijwilliger (belastinginvuller) bij u thuis
- Hulp bij het (digitaal) invullen, controleren en indienen van uw belastingaangifte
- Een gratis check van uw recht op zorg- en/of huurtoeslag
- Waar nodig hulp (op afstand) bij het aanvragen van uitstel
- Een handige belasting bewaarmap voor volgend jaar

U kunt vanaf 1 maart 2025 uw belastingaangifte in dienen. Wij helpen u graag met het invullen van uw belastingaangifte. Heeft u nog vragen hierover? Bel dan met onze belastinghulp

op telefoonnummer 0348 - 46 66 66.

Rijbewijskeuring 75⁺

GOEDKOPE RIJBEWIJSKEURING SENIOREN.

Senioren, chauffeurs met rijbewijs C/D/E en overige automobilisten die voor verlenging van hun rijbewijs moeten worden gekeurd, kunnen hiervoor terecht bij de RijbewijskeuringsArts.

Voor informatie en een afspraak belt u naar het landelijke afsprakenbureau: 036-7200911. Zelf een datum reserveren kan via de website:

www.rijbewijskeuringsarts.nl

Tarieven (incl. BTW): 75+ B/E € **45,12** voor u als ANBO-PCOB lid.

Voordat u naar de keuring gaat dient er eerst een Gezondheidsverklaring gekocht te worden. Deze is verkrijgbaar bij de gemeente of via internet op *mijnncbr.nl* (inloggen met uw DigiD).

U beantwoordt de vragen en stuurt de Gezondheidsverklaring (al of niet digitaal) naar het CBR. Het kan een aantal weken duren voordat u de papieren die de arts moet invullen thuisgestuurd krijgt van het CBR (per post of via de mail).

De verwerking en beoordeling door het CBR kan enkele maanden in beslag nemen. Geadviseerd wordt om ruim van tevoren een afspraak te maken voor de keuring.

Wijzigingsformulier

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Lidnummer:

Bij verhuizing

Nieuw adres:

Postcode:

Woonplaats:

(bij verhuizing naar een andere woonplaats wordt u automatisch overgeschreven naar die afdeling)

Opzeggen lidmaatschap

Reden van opzegging:

.....

Opzeggen i.v.m. overlijden is per direct.

Datum overlijden:

De opzegging dient **vóór 1 december 2025** bij de ledenadministratie binnen te zijn.

Sturen naar:

PCOB, Berkenlaan 162, 9741 JT Groningen

E-mailen kan ook: [groningen@pcob50plus.nl](mailto: groningen@pcob50plus.nl)

Adressen WIJ-teams (steun- en informatiepunt voor wonen, zorg en welzijn)

WIJ Beijum

(Beijum, Noorderhoogebrug en De Hunze / Van Starkenborgh en Witte Lam)

Melsemaheerd 2 9736 EN Groningen

T: 050 549 71 31 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijbeijum@wij.groningen.nl

Open: Maandag 10:00 – 13:00 uur

Dinsdag 13:30 - 16:30 uur

Woensdag 09:00 - 12:00 uur

Donderdag 13:30 - 16:30 uur

Vrijdag 10:00 - 12:00 uur financieel spreekuur

WIJ Corpus den Hoorn

(Corpus den Hoorn, Hoornsewijken en Piccardthof.)

Paterswoldseweg 267 9728 AC Groningen

De ingang om de hoek aan de Laan van de Vrijheid bij Mennos Kookerij

T: 050 367 9120 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijcorpusdenhoorn@wij.groningen.nl

Open: Maandag /Woensdag/Vrijdag 09:00 - 13:00 uur

Dinsdag/Donderdag 09:00 - 17:00 uur

WIJ Hoogkerk

(Hoogkerk, Leegkerk, Gravenburg en De Buitenhof.)

De Verbetering 3 9744 DZ Groningen

T: 050 367 45 66

E: wijhoogkerk@wij.groningen.nl

Open: ma t/m vrij 09:00 – 17:00 uur

WIJ Rivierenbuurt

(Rivierenbuurt, Zeeheldenbuurt, Badstratenbuurt, Laanhuizen, Grunobuurt, Herewegbuurt, Oosterpoortbuurt en de Meeuwen)

Paterswoldseweg 267 9728 AC Groningen

De ingang om de hoek aan de Laan van de Vrijheid bij Mennos Kookerij

T: 050 367 9120 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijrivierenbuurt@wij.groningen.nl

Open: Maandag /Woensdag/Vrijdag 09:00 - 13:00 uur

Dinsdag/Donderdag 09:00 - 17:00 uur

WIJ Lewenborg

(Lewenborg, Drielanden, Noorddijk, Oosterhoogebrug, Harkstede, Klein Harkstede, Lageland, Meerstad, Ulgersmaborg, Ruischerbrug, Ruischerwaard, Euvelgunne, Roodehaan, Middelbert en Engelbert.)

Kajuit 4 9733 CA Groningen

T: 050 367 4002 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijlewenborg@wij.groningen.nl

Open: maandag en dinsdag 10:00—13:00 uur

WIJ Oosterparkwijk

(Oosterparkwijk en de Woonschepenhaven)

Heesterpoort 1 9713 KX Groningen

T 050 367 89 60 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E wijooosterparkwijk@wij.groningen.nl

Open: maandag t/m vrijdag 09:00-13:00 uur

Wij Schilderswijk/Centrum.

Contactgegevens

*(Schildersbuurt, Noorderplantsoenbuurt, Oranjebuurt, Kostverloren, Hortus-
buurt, A-Kwartier, Ebbingekwartier, Binnenstad en Binnenstad-Oost.)*

Heesterpoort 1 9713 KX Groningen

T 050 367 72 02 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijchilderswijkcentrum@wij.groningen.nl

Open: maandag t/m vrijdag 09:00-13:00 uur

WIJ Selwerd

(Paddepoel, Tuinwijk en Selwerd)

Vensterschool, Eikenlaan 288-6 (begane grond) 9741 EW Groningen

T: 050 367 42 20 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur

E: wijselwerd@wij.groningen.nl

Open: maandagmorgen 09:00 - 13:00 uur

donderdagmiddag 13:00 - 17:00 uur

WIJ Vinkhuizen

(Vinkhuizen, De Held, Reitdiepwijk en Dorkwerd.)

Boraxstraat 2 (achterzijde MFC 't Vinkhuys) 9743 VP Groningen

T: 050 367 6303 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijvinkhuizen@wij.groningen.nl

Open: maandag t/m vrijdag 09:00-17:00 uur

WIJ Korrewegwijk

*(De Korrewegwijk, Tuindorp de Hoogte, Professorenbuurt, Cortingborg, Sel-
werderwijken, Indische buurten en De Hoogte)*

Floresplein 19 9715 HH Groningen

T 050 367 40 06

E wijkorrewegwijk@wij.groningen.nl

Open: maandag t/m vrijdag 09:00-13:00 uur

Vrijdagmorgen 09:30 - 11:30 uur financieel spreekuur op af-
spraak

WIJ De Wijert

(Helpman, Coendersborg, Villabuurt, De Linie / Europapark en De Wijert.)

Paterswoldseweg 267 9728 AC Groningen

De ingang om de hoek aan de Laan van de Vrijheid bij Mennos Kookerij

T: 050 367 91 20 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur

E: wijdewijert@wij.groningen.nl

Open: Maandag /Woensdag/Vrijdag 09:00 - 13:00 uur

Dinsdag/Donderdag 09:00 - 17:00 uur

**Bestuur afdeling Groningen van de
ANBO-PCOB**

Voorzitter Sylvia Oosterhuis

 06 373 078 36

 sylvia.oosterhuis@gmail.com

Secretaris André Horenberg

Berkenlaan 162 9741 JT Groningen

 050 571 78 00

 groningen@pcob50plus.nl

Penningmeester Henk Steegstra

 06 553 607 38

 henk.steegstra@wxs.nl

Leden Andries Verdam

 06 142 121 02

 mattyandries.verdam@gmail.com

Contributie:

Voor alleenstaanden: € 37,50 per jaar

Voor echtparen: € 65,00 per jaar

Girorekening:

NL14 INGB 000531 0421

t.n.v. PCOB afd. Groningen

